

OPGEVOED

Elke week legt Annemiek Leclaire een lezersvraag voor aan deskundigen.

Mijn dochter vertoont verwend gedrag

Moeder: „Voor mijn dochter van vijf is het niet snel (goed) genoeg. Laatst hadden we samen een dag vrij en mocht ze kiezen wat ze wilde doen. Ze wilde naar de dierentuin. Onderweg kwamen we langs een leuk tentje waar we wat eerst samen wat dronken. In de dierentuin wilde ze liever naar de speeltuin ernaast en was ze aan het stampvoeten toen ik zei: ‘We hebben net kaartjes gekocht voor de dierentuin.’ Hij zou ook niet meer zo lang openblijven. Toen we naar huis moesten, was ze alleen maar aan het mopperen. Ik vond het een beetje verwend gedrag. Ze heeft dat ook met eten, het is niet snel genoeg. Ze laat dat gedrag overigens alleen thuis zien, niet op school en bij familie. Hoe ga ik daarmee om?”

Naam is bij de redactie bekend. (Deze rubriek is anoniem, omdat moeilijkheden in de opvoeding gevoelig liggen.) Wilt u een dilem-

ILLUSTRATIE MARTIEN TER VEEN

ma in de opvoeding voorleggen? Stuur uw vraag of reacties naar opgevoed@nrc.nl

In goede banen

Liesbeth Groenhuijsen: „Wat geweldig dat dit kind zo gretig is om alle fijne dingen van het leven mee te willen maken. Kleuters hebben dat gulzige, dat zo vol verwachtingen zijn. Bij anderen kan uw dochter dat zo te horen al goed reguleren, maar bij u durft ze haar teleurstelling dat het niet allemaal kan te tonen.

„Het helpt om de wereld op zo'n moment meer door haar ogen te zien. Probeer vóór jullie iets gaan doen duidelijke verwachtingen te scheppen. Vraag: ‘Wat zullen we doen vandaag?’, en noem meteen een paar opties. Zeg: ‘Ik snap dat je alles tegelijk wilt doen, maar dat gaat niet. Deze keer kiezen we voor dit, en dan de volgende keer weer voor iets anders.’ Op het moment dat ze dan wat anders wil, kunt u zeggen: ‘Ik snap het helemaal, stampvoet het er maar even flink uit. Maar we hebben afgesproken dat we naar de dierentuin gaan, dus dat gaan we dan even doen.’ Zo leert u haar op een vriendelijke en begripvolle manier omgaan met een wereld van overvloed.

„Als u dit gedrag ‘verwend’ noemt, labelt u het als iets negatiefs, terwijl het juist mooi is dat het kind van alles wil. Het moet niet afgeleerd worden, maar in goede banen worden geleid, en daar heeft ze u voor nodig. Als u zich ergert, haalt u eigenlijk de glans van de dag.”

Gevoel erkennen

Tischa Neve: „Een kind van vijf kan de wereld nog niet goed overzien. Ze leeft in het moment. Een speeltuin is ineens zo verleidelijk, dat ze de dierentuin kan vergeten. Ze heeft een volwassen nodig om dat tomeloze te helpen reguleren.

„Verplaats u in haar positie, en geef woorden aan haar gevoelens: ‘Het ziet er ook allemaal zo leuk uit, hè!? Als je de speeltuin ziet, wil je daar ook heel graag heen! Vandaag gaan we echt naar de dierentuin want dat hebben we afgesproken. De speeltuin kunnen we een andere keer doen.’ Na vijf giraffen is ze de speeltuin vast weer vergeten.

„Toon ook begrip als ze het leuke nog niet wil laten gaan, en niet naar huis wil: ‘Moeilijk hè!? Dat is best even balen dat we nu weg moeten. Eigenlijk zou je nog heel graag willen blijven. Maar het is echt tijd om naar huis te gaan.’ Als u te vaak toegeeft, wordt het moeilijk voor uw dochter om haar gedrag te veranderen, want dan heeft ze gemerkt dat het werkt.

„Met ondankbaarheid heeft dit gedrag niets te maken. Het zou jammer zijn om het zo te zien, omdat dan ook uw reactie anders wordt, en daar reageert uw kind dan ook weer op.”

Liesbeth Groenhuijsen is klinisch pedagoog.

Tischa Neve is psycholoog en opvoedkundige. Ze organiseert webinars over opvoeden, en heeft meerdere opvoedboeken geschreven.